

Socialförvaltningen

Dnr SN 2025/147

Till Socialnämnden

Yttrande – Ansvar, roller och samspel mellan politik och tjänsteorganisation – en överenskommelse

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden att ställa sig bakom överenskommelsen och överlämnar det som sitt svar till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2025-08-27 § 111 att skicka ut förslag till överenskommelse gällande ansvar, roller och samspel mellan politik och tjänsteorganisation på remiss till nämnder, styrelsen och partigrupper.

Svar önskas senast 3 november 2025. Socialnämnden har beviljats anstånd att lämna sitt yttrande efter socialnämndens sammanträde i december månad 2025.

Under 2018–2024 har seminarier genomförts för att stärka samspelet mellan politik och tjänsteorganisation och tydliggöra roller och ansvar. Detta, tillsammans med SKR:s stödmaterial, ligger till grund för dokumentet Ansvar, roller och samspel mellan politik och tjänsteorganisation, en överenskommelse för hållbart ledarskap i Vaggeryds kommun. Dokumentet klargör ansvarsfördelning, kommunikationsvägar och samspel mellan politik och tjänstemannaorganisation. Kommunstyrelsens arbetsutskott har skickat överenskommelsen på remiss, och förslaget är att socialnämnden ställer sig bakom den.

Ärende

Under åren 2018-2024 har ett antal seminarier genomförts i syfte att stärka samspelet mellan politik och tjänsteorganisation, och i att tydliggöra roller och ansvar mellan dessa. Vid seminarierna, senast på Asa herrgård januari 2024, har politisk ledning, förvaltningschefer och vd:ar deltagit. Seminarierna utgör tillsammans med stödmaterial från SKR grunden till dokumentet Ansvar, roller och samspel mellan politik och tjänsteorganisation. Dokumentet ska ses som en överenskommelse för vad som ska känneteckna ett hållbart mellanrumsledarskap i Vaggeryds kommun.

Överenskommelsen beskriver hur politik och tjänstemannaorganisation ska samverka för att styra och leda kommunen. Den bygger på tydliga spelregler kring ansvar, roller, kommunikationsvägar och samspel. Politiken har det yttersta ansvaret för kommunens verksamheter och beslutar om vision, mål, strategier och uppföljning – alltså vad som ska göras och när. Tjänsteorganisationen ansvarar för hur och vem, vilket innebär att verkställa politiska beslut, ge opartiska fakta och driva kvalitetsutveckling. Politiker ska vara visionära och inte detaljstyra, medan tjänstemän ska agera professionellt, baserat på fakta och konsekvensanalyser, utan personliga värderingar.

En central del är relationen mellan kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören, som utgör

en knutpunkt för styrning och helhetssyn. Kontinuerliga dialoger och samspelsmöten är avgörande för att skapa förtroende och tydlighet. Kommundirektören ska vara ett stöd för hela den politiska ledningen, inklusive oppositionen.

Nämnden har det övergripande ansvaret för att verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges mål, riktlinjer och lagar samt att intern kontroll fungerar. Förvaltningschefen leder verksamheten och ansvarar för att ge nämnden tidig och väsentlig information, inklusive konsekvensbeskrivningar.

Kommunikationsvägarna ska vara tydliga: politiker kontaktar förvaltningen företräddelsevis via förvaltningschefen, och medborgare följer formella vägar för att nå rätt nivå. I akuta frågor följs ordinarie kedja. Politiken ansvarar för vad-frågor i media, chefer för hur-frågor.

Samspel bygger på öppenhet, respekt och tillit. Kontinuerliga möten och tydliga uppdrag är viktiga, liksom gemensamt ansvar för vision och värdegrund. Efter varje val ska politiker utbildas i styrsystemet. Målet är att skapa en kultur där politik och tjänsteorganisation skicklig gör varandra och arbetar för invånarnas bästa.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Handläggare

Jenny Andersson

Tf. Socialchef